

REGLAMENTACIÓ ESPECÍFICA DEL LLIBRE GENEALÒGIC DE LA RAÇA GALLINA MENORQUINA (Adaptació RD 2129/2008).

INTRODUCCIÓ

Amb el present document, l'Associació de Gallines Menorquines es planteja la adaptació de la Reglamentació Específica del Llibre Genealògic de la Raça en base a les normes publicades en el Reial Decret 2129/2008 pel qual s'estableix el Programa nacional de Conservació, Millora i Foment de las Races Ramaderes. L'Associació, assessorada pels tècnics corresponents, va procedir en el seu dia a redactar el prototipus i l'estructura del Llibre Genealògic de la raça, en base el R. D. a dalt assenyalat, però a dia d'avui l'aviram de balears a les seves adaptacions hi ha incorporat els controls de filiacions i ha unificat alguns criteris, per tal de normalitzar la situació de la Gallina Menorquina amb la resta de races de les balears, es presenta aquest nou document.

Tot el que aquí se proposa utilitza com a fonament de dret el que s'exposa en la Secció 4a de l'esmentat R. D. la qual comprèn els articles 16 al 20.

CARACTERÍSTIQUES DE LA RAÇA

Denominació de la raça

La denominació oficial de la raça segons recull el Catàleg Oficial de Races de Bestiar d'Espanya és "RAÇA GALLINA MENORQUINA".

Prototip racial

Característiques morfològiques generals de la raça:

Au de raça rústica, de tipus lleuger o mediterrània, grandària mitjana, aspecte fort i vigorós i port alçat. Té la cresta senzilla i gran, la cara vermella, les orelles blanques

en forma d'ametlla i els barbons manifestes; plomatge cenyit i abundant, de color negre verdós brillant, i els tarsos i els dits, de color negre pissarra. El pes dels galls adults és del voltant de 3,4 Kg. i el de la gallina de 2,9 Kg. Fa els ous blancs d'un pes mitjà de 60 grams.

Característiques específiques del gall:

Cap

Gran, llarg i una mica aplanat a la part posterior.

Cara: plena i llisa, de color vermell encès, en general sense plomes i pelusses, encara que pot presentar algunes filoplomes negres.

Cresta: senzilla, gran, de color vermell encès, dreta i ben allargada; dentada amb regularitat, amb 5 o 6 dents, amb la central més llarga. La part anterior no ha de sobrepassar la meitat anterior del bec, i la posterior ha d'arribar sobre el clatell, seguint la forma del coll.

Barbons: de color vermell encès, llargs, grans i fins, sense plegaments ni arrugues i arrodonits a la part inferior.

Orelles: grans, sense plecs ni arrugues i de color completament blanc, amb forma d'ametlla i ben adaptades al cap.

Bec: llarg, fornit, format per material corni de color molt fosc tirant a negre.

Ulls: grans i ovalats, amb l'iris de color marró fosc, brillants i expressius.

Coll

Llarg, suaument arquejat i amb abundant esclavina o musseta (gorgerí) sobre l'esquena.

Tronc

Llarg i profund, amb una lleugera inclinació cap a la coa, ample a l'esquena i més arrodonit i estret als flancs, amb cobertores abundants i llargues.

Pit: profund, ben arrodonit i prominent.

Coloració del plomatge: negre verdós llustrós en tot el cos en la superfície, amb subcolor negre mat en totes les seccions.

Coa

Gran i abundant, sense caiguda cap a un costat; amb plomes rectrius o timoneres llargues, amples i superposades formant un angle de 40° a 45° amb el plànol horitzontal, i plomes caudals grans, llargues i ben corbades.

Extremitats

Ales: grans, ben plegades i recollides; de remeres primàries i secundàries amples i superposades seguint l'ordre natural de l'ala plegada.

Potes o cuixes: fortes, rectes i de desenvolupament mitjà a llarg.

Tarsos de color negre pissarra fosc, ben separats, llargs, rectes i forts, que li donen un aspecte esvelt, i quatre dits ben rectes.

Morfologia específica de la gallina:

Cap, cara, ulls, barbons, orelles i color del plomatge similars als del gall.

Cresta: senzilla, gran, de color vermell encès, lleugerament aspra al tacte però exempta de rugositats, i dentada amb 5 o 6 dents regulars. Surt cap a un costat formant una panxa per damunt del bec i, a l'altura de la segona dent, cau completament cap a l'altre costat sense que li cobreixi l'ull.

Coll: llarg i suaument arquejat.

Tronc: similar al del gall, tot i que la línia dorsal presenta una menor inclinació cap a la coa i no té cobertores. L'amplària i altura a la part posterior influeixen en la grandària dels ous i en la facilitat per pondre'ls.

Coa: llarga i poblada, amb les plomes rectrius o timoneres amples i superposades i formant un angle amb l'horitzontal d'uns 40°, més plana i més tancada que la del gall.

Potes: de desenvolupament i longitud similars a les del gall, i tarsos de color de pissarra fosc, igual que els quatre dits, els quals han de ser ben rectes.

Sistema de qualificació:

La valoració morfològica es realitzarà per un qualificador especialitzat degudament format per part de l'associació, la valoració de l'exemplar determinat es farà segons l'apreciació visual pel mètode dels punts, a cada caràcter valorat se li assignarà una puntuació de 1 punt a 10 punts, segons l'escala que es detalla a continuació:

Excel·lent: 10 punts.

Molt bo: 9 punts.

Bo: 8 punts.

Relativament Bo: 7 punts.

Regular: 6 punts.

Suficient: 5 punts.

Insuficient (eliminar): Menys de 5 punts.

Les àrees corporals qualificades i els coeficients de ponderació corresponents a cada àrea per obtenir la puntuació de qualificació global s'exposen a la taula següent.

Taula d'àrees corporals y coeficients multiplicadors

SEXA	F	M
MIDA	1	1
CARA, ULLS I BEC	1	1
CRESTA	1	1
ORELLETES	2	2
BARBALLERA	1	1
COA (Qualitat, forma i ploma)	1	1
POTES	0,5	0,5
TIPUS	2,5	2,5
TOTAL	10	10

La adjudicació de menys de 5 punts a qualsevol de les regions a valorar serà causa de desqualificació de l'exemplar sense tenir en compte la resta de valors de les altres regions. La puntuació màxima serà de 100 punts.

La puntuació total final se obté de multiplicar la qualificació de cada àrea pel coeficient corresponent y sumar tots els resultats parcials. Amb aquesta puntuació els exemplars quedaran qualificats segons les categories següents:

- ✓ Excel·lent (EX): 90 o més punts.
- ✓ Molt Bo (MB): 85-89 punts.
- ✓ Bo (B): 80-84 punts.
- ✓ Relativament Bo (RB): 75-79 punts.
- ✓ Suficient (S): 65-74 punts.
- ✓ Insuficient (E): 64 o menys (No apte o eliminat).

DEFECTES DESCALIFICABLES

Plomatge de color distint de l'assenyalat, presència de vermell o groc.

En el plomatge adult, dues o més plomes amb la vora blanca.

Cara blanca o negra.

En la gallina, cresta plegada en S.

Cua torta cap a un costat.

Potes de color distint del negre o pissarra fosc.

Més de quatre dits. Dits torts.

Plomes en els tarsos.

Seran desqualificats els galls amb un pes inferior a 2,8 kg i les femelles més petites de 2,2 Kg.

MÉTODES D'IDENTIFICACIÓ

A l'actualitat no existeix una normativa específica de identificació per l'espècie aviar, no obstant, els animals dels registres del Llibre genealògic s'hauran d'identificar individualment de conformitat amb la normativa del Programa Nacional de Conservació, Millora i Foment de les Races Ramaderes i amb el sistema proposat per la Comissió Gestora del Programa de Conservació i Millora de la Raça.

De conformitat amb la proposta de la comissió, després de consultar en els especialistes avícoles, es mantindrà el sistema emprat fins el moment que consisteix amb un candau (crotal) metàl·lic i lleuger que es grapa a la membrana de l'ala: en el naixement el pollet es identifica amb la cartilla ramadera del galliner a on a nascut i un número seriat de 4 dígits, que fa referència als naixements de la raça; quan l'animal es adult es valora i si es apta com a reproductors se completa la identificació amb un segon candau a l'altra ala a on es ressenya AGM (com a sigles

de l'associació), dos dígits que es corresponen a l'any de naixement i de nou un número de 4 dígits seriat, que es correspon al número de reproductors de la raça. En tot cas, si posteriorment se publica alguna normativa de identificació específica de l'espècie aviar, la identificació dels animals inscrits en el Llibre Genealògic compliran en tot moment la normativa vigent, encara que la Comissió Gestora podrà proposar mantenir la doble identificació. El codi que consti com identificació oficial serà l'utilitzat per a la inscripció en el llibre, així com en la resta de la documentació zootècnica que es refereixi a l'animal.

DIVISIÓ DEL LLIBRE GENEALÒGIC I REQUISITS PER AL REGISTRE DELS ANIMALS.

El Llibre genealògic de la Raça Gallina Menorquina constarà dels Registres Genealògics següents:

Secció Principal

- Registre de Naixements (RN).
- Registro Definitiu (RD).

Secció Annexa

- Registre Fundacional (RF)
- Registre Auxiliar (RA).
- Registre de Mèrits (RM).

REGISTRE FUNDACIONAL (RF)

Se inscriuran els animals reproductors (mascles i femelles), amb ascendents genealògics desconeguts, total o parcialment, o bé no registrats, durant el temps o període establert, a la seva creació o a la reobertura, quan l'autoritat competent així ho autoritzi i a petició de la Comissió del Programa de Conservació i Millora, per considerar-ho necessari pel manteniment o recuperació de la raça.

Els animals seran inscrits a petició dels avicultors o a proposta del tècnic de la raça o jutges. La durada d'aquest registra esta prevista en 4 anys comptadors a partir de l'entrada en vigor del llibre, al dia següent a la publicació oficial del reglament, com

la primera publicació es va realitzar recentment, se proposa tancar el llibre als 4 anys de l'entrada en vigor d'aquesta actualització del reglament.

En tot cas, els animals hauran de complir els següents requisits:

- Que hagin complert els sis mesos d'edat.
- Que s'ajustin al prototip de la Raça Gallina Menorquina.
- Haver obtingut 65 punts les femelles i 70 punts els mascles (d'un màxim de 100), com a mínim, en la qualificació morfològica realitzada en el moment de la inscripció.
- Tenir un desenvolupament corporal d'acord a la seva edat.
- No manifestar defectes determinants de desqualificació o impediment per a la seva posterior utilització com a reproductora.

REGISTRE AUXILIAR (RA)

Aquest registre s'obrirà a partir de l'acabament del termini establert per a la inscripció en el Registre Fundacional i en ell s'inscriuran els reproductors (mascles i femelles) que, posseint caràcters racials definits, manquen, total o parcialment, d'antecedents genealògics registrats i compleixin els següents requisits:

- Que hagin complert els sis mesos d'edat.
- Que s'ajustin al prototip de la Raça Gallina Menorquina.
- Haver obtingut 65 punts les femelles i 70 punts els mascles (d'un màxim de 100), com a mínim, en la qualificació morfològica realitzada en el moment de la inscripció.
- Tenir un desenvolupament corporal d'acord a la seva edat.
- No manifestar defectes determinants de desqualificació o impediment per a la seva posterior utilització com a reproductora.

Els animals romandran en aquest Registre al llarg de tota la seva vida.

Aquest Registre Auxiliar consta de dues categories:

1.- Categoria RAA. Femelles i mascles base. Són les registrades per complir les condicions anteriorment esmentades.

2.- Categoria RAB. Femelles de primera generació. Són les descendents de mares de categoria A i de pare inscrit en el RD, en el RF, o del RM. Per a la inscripció d'aquestes femelles, a més de reunir els requisits exigits a las “femelles base”, s’hauran de complir les següents formalitats:

- Que la declaració d’aparellament ja sigui per munta o inseminació artificial de las mares tingui entrada en l’Oficina del Llibre Genealògic, en els següents terminis:
 - o En cas d’aparellament controlat o inseminació artificial el fet es declararà en el termini d’una setmana a partir de la data en què s’hagi produït.
 - o En cas que un únic mascle estigui tot l’any amb les gallines es podran presentar les declaracions trimestralment, en el termini d’una setmana des del tancament del trimestre.
- Que la declaració de naixement hagi tangut entrada en l’Oficina del Llibre Genealògic en els següents terminis:
 - o En cas de naixements aïllats la declaració de naixement haurà de fer-se en el termini d’una setmana, comptador des del dia de naixement.
 - o En cas de naixements agrupats la declaració es presentarà després de l’últim naixement, sempre que no excedeixi de tres mesos des del primer.
- Que el galliner de cria hagi superat els controls de filiació establerts pel Programa de Conservació i Millora.

REGISTRE DE NAIXEMENTS (RN)

En aquest Registre s’inscriuran totes las cries d’ambdós sexes obtingudes de progenitors que pertanyin al RF, a la Categoria RAB del RA (quan el pare pertany al RF, al RD o al RM), al RD o al RM. En tot cas, s’hauran de complir les següents formalitats:

- Que la declaració d’aparellament o inseminació artificial de las mares tingui entrada en l’Oficina del Llibre Genealògic, en els següents terminis:
 - o En cas d’aparellament controlat o inseminació artificial el fet es declararà en el termini d’una setmana a partir de la data en què s’hagi produït.
 - o En cas que un únic mascle estigui tot l’any amb les gallines es podran presentar les declaracions trimestralment, en el termini d’una setmana des del tancament del trimestre.

- Que la declaració de naixement hagi tangut entrada en l'Oficina del Llibre Genealògic en els següents terminis:
 - o En cas de naixements aïllats la declaració de naixement haurà de fer-se en el termini d'una setmana, comptador des del dia de naixement.
 - o En cas de naixements agrupats la declaració es presentarà després de l'últim naixement, sempre que no excedeixi de tres mesos des del primer.
- Que la cria no presenti defectes que li impedeixin la seva posterior utilització com a reproductor.
- Que posseeixi els caràcters ètnics descrits per a la raça i absència de defectes determinants de desqualificació.
- Que el galliner de cria hagi superat els controls de filiació establerts pel Programa de conservació i millora.

Els exemplars romandran en el RN fins a la seva inscripció en el RD, a no ser que prèviament hagin estat declarats "no aptes" per la Comissió Gestora del Programa de Conservació i Millora.

REGISTRE DEFINITIU (RD)

En aquest Registre s'hi podran inscriure els animals procedents del RN, que reuneixin els següents requisits:

- Que hagin complert els 6 mesos d'edat.
- Que se'n coneguin oficialment els seus pares i avis.
- Haver obtingut una puntuació mínima en la seva qualificació morfològica d'almenys 65 punts en el cas de les femelles i de 70 punts en els mascles.
- Que tinguin un grau de desenvolupament en el moment de la qualificació concordant amb l'edat.
- Que no presentin tares o defectes que els impedeixin la normal funció reproductora.
- Que el galliner de cria hagi superat els controls de filiació establerts pel Programa de Conservació i Millora.

REGISTRE DE MÈRITS (RM)

- S'inscriuran en aquest Registre els animals reproductors, mascles o femelles, que mostrin unes característiques morfològiques, productives o genètiques sobresortint, en els controls o proves individuals dels reproductors.

MESURES PER A GARANTIR LA FIABILITAT DE LA FILIACIÓ

La genealogia dels animals se controlarà de la següent manera:

- 1.- Els avicultors realitzaran les declaració d'aparellament, posta i naixement d'acord amb els formularis oficials, y seran presentats com a màxim una setmana després de l'aparellament o amb un període màxim de 1 mes en cas de tenir un únic mascle amb les femelles.
- 2.- En el moment d' inscripció de l'animal, al registre definitiu o auxiliar (RD, RA) es recollirà una mostra de sang que s'inclourà en el banc de mostres de la raça i es podrà procedir a l'anàlisi molecular en cas de dubte i / o amb els controls aleatoris i obligatoris establerts en el programa.
- 3.- El control genealògic molecular se realitzarà amb una bateria de 10 microsatèl·lits aprovada por la Comissió Gestora del Programa de Conservació i Millora a recomanació del centre de Control Genealògic Coordinador. El mètode emprat serà el d'exclusió genètica, per tant, la filiació serà contrastada per damunt d'un 99,99% de confiança.
En casos més difícils d'exclusió se disposarà d'un pannel alternatiu de marcadors també aprovats per la Comissió.